

صبوری کن صبوری

گفت و شنیدی با آموزگار جوان روستای زوارک

آموزگاران جوان و تازهوارد با انگیزه‌تر و فعال ترند. یکی از این معلمان، فاطمه رضایی، آموزگار دبستان «شهید عبدالرحمن فلاح» در روستای زوارک از توابع معلم کالایه‌ی قزوین است. این مدرسه‌ی روستایی را در سال ۱۳۶۰ یک خیر بازسازی کرده است. اکنون خانم رضایی در کلاسی چندپایه تدریس می‌کند. علاقه‌مند کارش است و از پایه‌ی اول تا ششم شاگرد دارد. گفت و گوی ما با این آموزگار جوان در ادامه آمد

● تدریس در کلاس چندپایه چه مشکلاتی دارد و شما چگونه پیش رفتید؟

۵ سال اول که آدم، خیلی می‌ترسیدم. ما در دانشگاه فقط یک واحد کلاسی چندپایه گذرانده بودیم؛ آن هم نظری بود و کلاسی ندیدیم. سال اول کلاسیم پنج پایه بود و بعد دانش‌آموز دیگری اضافه شد و شدیم شش پایه. خیلی زود خودم را یافتم و با برنامه‌ریزی در دو ماه اول، به وضعیت مناسب رسیدم. ابتدا پایه پایه کار می‌کردم، اما به زودی به این نتیجه رسیدم که روش تلفیقی بهتر است. یعنی با توجه به درس یکی از پایه‌ها، ارتباط میان آن درس با محتوای درس دیگر پایه‌ها را بررسی می‌کرم و کلاس را ادامه می‌دادم. روش معلم‌یار را هم امتحان کردم. در کلاس‌های چندپایه جواب می‌دهد. دانش‌آموزان پایه‌های بالاتر را که به درس مسلط بودند، برای گفتن املا یا دیدن تکالیف یا تدریس گروهی به کمک می‌طلبیدم. البته گاهی هم این شیوه به دشواری جواب می‌داد. زیرا گاهی به دلیل تفاوت سنی و نگاه‌های کودکانه، نمی‌توانستند با هم کنار بیایند. خوشبختانه هم‌دلی بچه‌های روستا بیشتر از بچه‌های شهری است و می‌توانستم روش‌ها را در کلاس جای بیندازم. الان در این کلاس‌ها بزرگ‌ترها در اداره‌ی کلاس یا نظافت آن به کوچک‌ترها کمک می‌کنند.

● آموزش در روستا چه ویژگی‌هایی دارد؟
۵ چون ما به طبیعت نزدیکیم، می‌توانیم از موهاب طبیعی در فرایند یاددهی - یادگیری استفاده کنیم. در درس علوم و مبحث سنگ‌ها بچه‌ها را به خارج از کلاس می‌برم تا موضوع را به بهترین نحو یاد بگیرند. این کار آموزش را از حالت خشک بیرون می‌آورد و به جمع نشاط می‌دهد. درواقع، ویژگی دیگر آن روی دانش‌آموز، دقت بیشتر او بر جزئیات است. آن‌ها دیگر از کنار مسائل سرسری نمی‌گذرند. در گزارش‌نویسی هم پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای داشته‌اند.

ویژگی دیگر، ارتباط با اولیای دانش‌آموزان است. آن‌ها به معلم احترام می‌گذارند و اگر آموزگاری کارش را خوب انجام دهد، آن‌ها اصرار خواهند کرد که در روستا بماند و روند آموزش در سال‌های بعد هم ادامه یابد.

● امکانات مدرسه‌ی شما در چه سطحی است؟
۵ سال اول به نظرم چندان امکاناتی نداشت. شاید نوعی به‌هم‌ریختگی بود. به عقیده‌ی من، اگر آموزگار چند سال یک جا بماند می‌تواند سر و سامانی به محیط اطراف خود بدهد. همچنین، رابطه‌اش با دانش‌آموزان بهتر می‌شود. به مرور که من ماندم، همراه دیگر همکاران، کلاس‌ها را موکت کردم، و سیله‌ی ورزشی گرفتیم، دیوارها را رنگ زدیم و نمازخانه‌ای هم ساختیم. الان مراسم اجتماعی، مذهبی یا مناسبتی را در همین جا راه می‌اندازم.

بچه‌هایی که می‌توانند مذاхی می‌کنند، شعر می‌خوانند و گاهی هم کسی نذری می‌دهد. در این کلاس‌ها روحیه‌ی همکاری میان دانش‌آموزان و آموزگاران بالاست.

دبستان شیخ عبدالرحمن فلاح

دوره اول و دوم

شاگرد پشت پنجره

اوایل سال تحصیلی و نخستین سال تدریسیم بود. تازه به مدرسه‌ی روستایی رفته بودم؛ هم محیطش برایم تازگی داشت و هم از اداره‌ی کلاس چندپایه ترس داشتم. کلاس‌پنجره‌ای داشت. چند روزی بود هر وقت می‌خواستم تدریس کنم، به خصوص در زنگ ریاضی، احسان می‌کردم یکی از اولیا پشت پنجره است. مدتی به روی خودم نیاوردم، ولی به تدریج به من برخورد. ناراحت شده بودم! حس می‌کردم می‌خواهند ببینند من چگونه تدریس می‌کنم. گذشت، تا اینکه یک بار بچه‌ها گفتند: خانم، پشت پنجره با شما کار دارند. مجبور شدم واکنش نشان بدهم و پشت پنجره بروم. همان مادر بود. گفتم: بله خانم! چیزی شده؟ احسان کرد جحال کشید. گفت: «ببخشید! می‌توانم با شما صحبت کنم؟» کاملاً کلاس خارج شدم. گفت: «من بلد نیستم ریاضی را با پسرم کار کنم. سال قبل یکی از فامیل‌ها این نزدیکی‌ها بود، می‌رفتم از او یاد می‌گرفتم و بعد با پسرم کار می‌کرد. دوست ندارم به او بگویم بلد نیستم.» واقعاً پیش خودم ناراحت شدم که قضاوتش کرده بودم، اما خوش حال شدم چنین مادران بامسئولیتی در روستای کوچک ما هستند که برای آینده‌ی بچه‌های خود نگران‌اند. این بود که گفتم، هر مبحثی را بلد نبودید، بباید زنگ‌های تفریح به شما توضیح می‌دهم.

● آموزگار چندپایه چه خصوصیاتی باید داشته باشد تا در کارش موفق باشد؟

۵ اول از همه باید صبور باشد. دانش‌آموزان گاهی شیطنت‌هایی دارند که نظم کلاس را به هم می‌زنند. آن‌ها شاید بی‌تأمل و از سر کودکی این کارها را انجام می‌دهند.

بنابراین، شکیابی آموزگار و سپس تسلط او به شیوه‌های تدریس می‌تواند ضامن موفقیت او شود. برای رفع مشکلات، رفاقت با دانش‌آموزان بسیار تعیین‌کننده است. من ضمن اینکه این ویژگی را در خودم تقویت می‌کنم، به کارم هم بسیار علاقه‌مندم. به نظر من، معلمی جایگاه اجتماعی و میدان عمل وسیعی به زنان می‌دهد.

● با گروه‌های آموزشی یا راهبرها چقدر در ارتباط هستید؟

۶ سرگروه‌ها هر چند وقت یک بار برای بازدید می‌آیند، اما ارتباط اصلی ما با راهبران آموزشی است که هر ماه به کلاس ما سر می‌زنند.

با حضور راهبر در هر جلسه یک روش تدریس بررسی و مسائل حول و حوش آن موضوع به گفت‌و‌گو گذاشته می‌شود. به همین دلیل است که ما باید همیشه مطالعه کنیم تا تدریسمان به بهترین وجه اثربخش شود.

در همین زمینه باید عرض کنم، مطالعه‌ی مجلات رشد می‌تواند راهنمای خوبی برای آموزگار و دانش‌آموز باشد. فقط خواهشمن این است که توزیع مجله در این منطقه جدی‌تر دنبال شود.